

A Fővárosi Ítéletábra a személyesen eljárt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a dr. Kelemen Péter Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Kelemen Péter) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2016. október 26. napján kelt 27.P.20.159/2016/18. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint a felperes 2005. március 1. és 2005. november 30. napja között az alperes fenntartásában lévő általános iskola igazgatója volt. Az alperes helyszíni ellenőrzést folytatott az iskolában, mely a működéssel összefüggő pénzügyi elszámolásokat érintette, illetőleg bizonyos tárgyak leltárellenőrzésére terjedt ki. Az alperes megbízottja több szabálytalanságról számolt be a tantárgyfelosztással, túlóra elszámolással kapcsolatban. A felperessel szemben lefolytatott fegyelmi eljárás eredményeként 2005. november 30. napján a felperest elbocsátották.

2005. december 1. napján az alperes, mint az iskola fenntartója a helyi újságban tájékoztatást adott arról, hogy az intézmény gazdálkodásával összefüggően jelentős mértékű költségütlépést észlelt. Vizsgálatot rendeltek el, mely ügy kivizsgálásának folyamatában bizonyítást nyert, hogy az iskola vezetése jelentős pénzösszegekkel nem tud elszámolni, illetve számos elszámolás szabálytalan. Erre figyelemmel az iskola igazgatójával szemben fegyelmi eljárást indítottak és elbocsátották.

A felperes a fegyelmi határozat ellen bírósági jogorvoslatot kezdeményezett, mely nem vezetett eredményre. Az alperes feljelentést tett a felperes ellen különböző bűncselekmények elkövetésének alapos gyanúja miatt. Az ügyészség a felperest csalás, sikkasztás, magánokirat hamisítással vádolta, a büntető bíróság a felperest valamennyi vádpont alól bűncselekmény hiányában felmentette.

A felperes munkaviszonya megszűnését követően hosszabb ideig nem tudott elhelyezkedni. ...on alkalmazták volna, azonban az alperestől telefonon olyan információt kapott az ottani iskola fenntartó, hogy felperes sikkasztott, ezért az alkalmazás meghiúsult.

Felperes keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez, a tulajdonhoz és a védekezéshez való jogát azzal, hogy a fegyelmi eljárás kezdetén felfüggesztették állásából, kijelöltek egy vizsgálóbiztost, és a távollétében feltörték az irodáját, az

irodájából naptárakat, feljegyzéseket, egyéb eszközöket vittek el, ez utóbbival a tulajdonhoz való jogát is megsértették. Sérelmezte, hogy az alperes a településen kibocsátott szórólap tartalmával azt sugalmazta, hogy bűncselekményt követett el, holott a bíróság az ellene emelt valamennyi vádpont alól bűncselekmény hiányában felmentette, de alperes - kérése ellenére - erről már nem tájékoztatta a településen élőket, ezzel is megsértette a jóhírnevét. Végül azzal is megsértette a jóhírnevét, hogy a környező településekre telefonált azzal, hogy sikkasztott, ami megakadályozta az elhelyezkedését is. Kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a jogsértéseket, kötelezze az alperest, hogy írásban adjon elégtételt akként, hogy a hozzá intézett levélben fejezze ki sajnálkozását a történetekért, továbbá kötelezze 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben való marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy a munkaügyi bíróság elsőfokú ítéletében megállapított tényállás a felperes felelősségét egyértelművé teszi. Az alperesnek, mint az államháztartás részeként közpénzből gazdálkodó szervezetnek jogi kötelessége volt a büntetőfeljelentés megtétele. Vitatta, hogy olyan tartalmú szórólap készült volna, mely a felperest bűncselekmény elkövetésével vádolná, vagy a felperesnek bárhol, valótlanul rossz hírét keltette volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2006 évben olyan információt továbbított a ...i jegyzőnek, hogy a felperes sikkasztott. Kötelezte az alperest, hogy a felpereshez intézett levélben fejezze ki sajnálkozását a történetekért. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdése, 76. §-t, 78. § (1), (2) bekezdését.

Indokolásában kifejtette, hogy önmagában bármely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, büntetőfeljelentés megtétele nem jelent személyiségi jogi sérelmet a feljelentett számára, még akkor sem, ha a büntetőeljárás nem vezet az érintett személy marasztalására. Ezért az, hogy az alperes által tett feljelentés végső soron úgy zárult, hogy a felperest bűncselekmény hiányában felmentették, nem valósította meg a jóhírnév megsértését. A helyi lap különkiadásaként megjelent írásban az alperes csak azokat a konkrétumokat közölte, amelyeket a fegyelmi eljárásnál megállapított. Nem tett arra utalást, hogy álláspontja szerint a felperes sikkasztott.

A felperes nem tudta bizonyítani azt, hogy a településen szóbeszéd volt az iskolai sikkasztása. Értékelte ebben a körben a meghallgatott tanúk vallomását.

Nem értékelte jóhírnév sértőnek önmagában azt, hogy az alperes a jogerős büntető bírósági ítéletről nem adott széles körben tájékoztatást.

Jóhírnév sértőnek értékelte azonban azt, hogy az alperes a ...i önkormányzat jegyzőjének olyan informális tájékoztatást nyújtott, hogy a felperes sikkasztott. Ebben a vonatkozásban ... tanú minden szempontból aggálytalannak talált vallomását fogadta el, ami a felperesi előadást alátámasztotta. Idézte a vallomásból, hogy amikor a felperes elvesztette a munkahelyét ...n, felmerült a lehetősége annak, hogy a ...i iskolában alkalmazni tudja napközis, illetve tanulószobás nevelői munkakörbe. Az alkalmazásától azért állt el, mert a ...i önkormányzat jegyzője azt mondta, hogy ne vegyék fel, ugyanis telefonáltak ...ról, hogy sikkasztott a felperes. Ennek a következményeként az általa remélt munkát nem kapta meg.

Fentiekre tekintettel azt állapította meg, hogy az alperes a felperes jóhírnevét megsértette, számára nem vagyoni hátrányt okozott, amit 300.000 forint nem vagyoni kártérítéssel tartott kompenzálhatónak.

Tulajdonjog és a védekezéshez való jog megsértése iránti kereseti kérelmeket is elutasította, mivel ezek a jogok nem a személyiségi jogok körébe tartoznak.

Az elsőfokú bíróság pernyertesség-pervesztesség arányát egyenlőnek találta, a perköltségről ennek megfelelően határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását. Fellebbezését az ítélet megalapozatlanságára alapította.

Hivatkozott arra, hogy a jegyző a polgármesteri hivatalt képviseli és nem az önkormányzatot, az önkormányzat nem lehet felelős a jegyző magatartásáért. Az önkormányzat álláspontja szerint akkor felelne, ha a képviselő-testület cselekménye lenne a per tárgya.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kétszeresen és közvetett tanúnyilatkozatra alapozta az ítéletét, amely nem elfogadható. Az akkori ...i iskolaigazgató, a meghallgatott tanú azt vallotta, hogy a ...i jegyzőnek telefonált valaki, miszerint a felperes sikkasztott. Azt már azonban nem tudta, hogy ki telefonált, csak gondolta, hogy a ...i jegyző. Arra tehát, hogy az állítólagos lejárattás ténylegesen megtörtént-e, a tanú egyértelmű bizonyítékkal nem szolgált. Azt sem lehetett megállapítani, hogy ki lehetett volna a lejárattó kifejezést nyilatkozó személy.

A tanú vallomása nem zárta ki azt sem, hogy magánszemély hívta fel a ...i jegyzőt. A tanú tehát nem maga hallotta a lejárattó kifejezést, másrészt pedig a kijelentés forrását is csak gondolta. Arra sincs kétséget kizáró bizonyíték, hogy bárki a sikkasztott kifejezést használta volna.

Kiemelte a bizonyítékok mérlegelése körében, hogy a felperes által bemutatott szórólap teljesen normálisan és tárgyyszerűen, de óvatos megfogalmazással bír a felperesi mulasztások kapcsán. Nem volt tehát a kötelező lakossági tájékoztatáson túlmenő alperesi lejárattó szándék a felperes irányába.

Az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal szemben nem állapítható meg aggálytalanul az alperesi felelősség és a személyiségi jog sérelme.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Iratokat csatolt annak alátámasztására, hogy azt rótták a terhére, hogy sikkasztott, a polgármester úgy nyilatkozott, hogy az egész falu tudott az állítólagos dolgairól. Előadta, hogy a fiát az iskolában csúfolták, hogy az anyja sikkasztott, többször iskolát kellett váltania emiatt. A telefonon történő rosszhiszemű tájékoztatás megtörtént, ezt a tanúvallomás és a korábban keletkezett iratok is alátámasztották.

A fellebbezés nem alapos.

Fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedtek az elsőfokú ítélet kereset elutasító rendelkezései. A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján csak a fellebbezéssel érintett részben bírálhatta felül az elsőfokú bíróság határozatát.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett körben a tényállást helyesen állapította meg, a jogszabályokat helyesen alkalmazta. A másodfokú bíróság a döntésével és annak indokolásával is egyetértett.

A fellebbezésre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

A fellebbező az ítéletet, annak megalapozatlanságára, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére alapítottan támadta. Ezért azt kellett vizsgálni, hogy a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően mérlegelte-e a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság.

A másodfokú bíróság egyetértett azzal, hogy az elsőfokú bíróság által meghallgatott tanú alátámasztotta a felperes releváns tényelőadásait az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tények tekintetében.

A meghallgatott tanú elfogulatlansága kapcsán kétely nem merült fel, a tanú az eseményekről okszerűen és logikusan számolt be, a vallomása a per egyéb bizonyítékaival sem állt ellentétben. A tanú vallomása alapján az volt megállapítható, hogy a tanú, mint iskolaigazgató - a korábbi vezetői állásához képest jelentősen alacsonyabb beosztásban - foglalkoztatni kívánta a munkanélkülivé vált felperest, ugyanakkor az iskolát is fenntartó önkormányzat jegyzője jelezte, hogy ezt ne tegye, mivel telefonáltak az alperesi településről, miszerint sikkasztott. A tanú vallomása a ...i jegyző nyilatkozatának tartalmáról közvetlennek minősíthető. Abból kitűnt, hogy a ...i jegyző a sikkasztásra vonatkozó telefonhívást jelölte meg az alkalmazást gátló oknak, nem pedig valamilyen egyéb forrásból származó információt, szóbeszédet. Ezt alátámasztja, hogy a tanú a jegyzőre gondolt, mint olyan személyre, aki a saját települése önkormányzatának jegyzőjét felhívta. Az alperesi önkormányzat helyett, valamely más személytől származó telefonhívás azonban nem merült fel, a tanúvallomásból ennek lehetősége nem tűnik ki.

... tanúvallomásából az következett, hogy a felperes alkalmazásától azért kellett eltekintenie, mert a ...i jegyzőhöz releváns forrásból érkezett információ a felperes előéletéről, melynek nyilvánvalóan a jegyző is hitelt adott. A felperes kifejezetten munkavégzésével, elbocsátásával kapcsolatos ismereteknek az alperesi szervezet volt maradéktalanul a birtokában és, mint társintézmény, megfelelő befolyásoló erővel bírt. Rendkívül valószínűtlen, hogy az eseménysor alakulása az alperestől független személy hatására történt, különös figyelemmel arra, hogy a felperest ...on a korábbi iskolai megbízatását mélyen alulreprezentáló munkakörben kívánták foglalkoztatni.

Kétségtelen, hogy a tanú nem emlékezett arra, hogy pontosan ki hívta fel a ...i jegyzőt, ez azonban az eltelt időre, valamint a felperesnek fel nem róható hosszabb idejű tárgyalás felfüggesztésre figyelemmel, nem volt a felperes terhére értékelhető.

Azt a perbeli tanú vallomást, amelyre az elsőfokú bíróság ítéletét alapozta, olyan személy tette, akivel a jegyző a neki szóló telefonról beszámolt. A vallomás konkrét tájékoztatást tartalmazott, amely a felperes által bizonyítani kívánt valamennyi elemre kitért, tartalmilag nem minősült egy szóbeszéd továbbadásának. A felperes által bizonyítani kívánt telefonhívásról az egyik telefonálótól származó információja volt a tanúnak. Ezért az alperes által hivatkozott közvetett észlelés a tanúvallomás tartalmából levonható következtetések okszerű, az alperesi telefonhívás bizonyításához elvezető, logikailag zárt láncolatát nem töri meg.

Az alperes által hivatkozott, körültekintően megfogalmazott és nem jogsértő szórólap nem zárta ki, hogy előbeszédben, nem a nyilvánosság előtt zajló telefonbeszélgetésben bátrabb, a fegyelmi eljárás eredményét tükröző, a sikkasztás elkövetésére vonatkozó véleményt közöltek a ...i jegyzővel. A felperest felmentő önkormányzat ez ügyben nem vitásan feljelentést is tett. Nem állt rendelkezésre a tanúvallomást cáfoló bizonyíték, és az alperes sem terjesztett elő ilyen bizonyítási indítványt (pl. jegyzők meghallgatása).

Mindezen körülmények alapján az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 206. §-át azzal, hogy bizonyítékként vette figyelembe a ...i iskolaigazgató vallomását, és azt a felperesi előadást alátámasztó bizonyítékként értékelte a telefonbeszélgetés megtörténte és annak tartalmára.

Az alperes csak a fellebbezésében hozta fel védekezésként, hogy a jegyző magatartásáért nem felel. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Ptk. 75. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Azzal szemben, aki magatartásával (cselekvésével, mulasztásával) személyiségi jogot sért, a Ptk. 84. § (1) bekezdése alapján személyiségi jogi igény érvényesíthető. Az önkormányzat nemcsak a képviselő-testület jogsértéséért felel (pl. jegyzőért való

felelősség; BH2003. 280.), a helyi önkormányzat, mint jogi személy tisztségviselőin (polgármester, jegyző, stb.) keresztül cselekszik, gyakorolja a közhatalmi jogosítványait. Az akkor hatályos, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 38. § alapján a polgármesteri hivatal egyebekben a hivatali szerve. A jegyző hivatali jogkörben tanúsított magatartásáért az Ötv. 35. § (2) bekezdés e) pontjából következően a helyi önkormányzat munkáltatói felelősséggel tartozik. Mivel az önkormányzatok közötti kommunikáció a volt közalkalmazottat érintően nem államigazgatási ügy, azonban az itt adott tájékoztatás hivatalos körbe esik, az elsőfokú bíróság helytállóan marasztalta az alperesi önkormányzatot a személyiségi jogsértés Ptk. 84. § (1) bekezdése a), c), e) pontja szerinti objektív és szubjektív jogkövetkezményeiben.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a másodfokú eljárásban személyesen járt el, perköltséget nem igazolt, ezért a másodfokú bíróság részére másodfokú perköltséget nem állapított meg.

A le nem rótt fellebbezési illetékről az önkormányzat személyes illetékmentességére tekintettel a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján rendelkezett.

Budapest, 2017. április 28.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró